

मुंबई-अहमदाबाद जलदगती रेल्वेमार्ग
प्रकल्पाच्या विशेष उपयोजिता वाहनमध्ये
महाराष्ट्र शासनाचे २५% भागभांडवल घेण्यास
राज्य शासनाची मान्यता देण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग (परिवहन)
शासन निर्णय क्र. आरएलवाय २०१४ / ९५ / प्र.क्र. ३१ / रेल्वे कक्ष,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दि.१२.९.२०१७

प्रस्तावना-

१. मुंबई-अहमदाबाद जलदगती रेल्वेमार्ग प्रकल्पास केंद्रीय मंत्रिमंडळाच्या आर्थिक व्यवहार समितीने मान्यता दिली आहे. प्रकल्पाची अंदाजित किंमत रु.१ लाख ८ हजार कोटी आहे. प्रकल्पास जपान सरकारने ०.१% व्याज दराने ५० वर्षांच्या दीर्घकालीन कर्ज उपलब्ध केले आहे. प्रकल्प उभारणीकरीता रेल्वे मंत्रालय (५०%), महाराष्ट्र शासन (२५%) व गुजरात शासन (२५%) यांचे समभाग असलेल्या विशेष उपयोजिता वाहनाची स्थापना प्रस्तावित आहे. विशेष उपयोजिता वाहनाचे प्राधिकृत भाग भांडवल रु.२०,००० कोटी आहे. त्यामधील राज्य शासनाचा हिस्सा रु.५००० कोटी आहे. प्रारंभिक भरणा करावयाचे भांडवल रु.५०० कोटी व त्यातील राज्य शासनाचा हिस्सा रु.१२५ कोटी आहे.
२. बीकेसी येथील एमएमआरडीएच्या भुखंडावर रेल्वे मंत्रालयाने मुंबईतील स्थानकासाठी प्रस्ताव दिला आहे. तथापि, सदर भुखंडावर आंतरराष्ट्रीय वित्तीय सेवा केंद्राचे नियोजन असल्याने राज्य शासनाने बीकेसी व धारावी येथील २ पर्यायी भुखंड स्थानकाकरीता सुचविले आहेत व त्याकरीता राज्य शासन आग्रही आहे.
३. प्रकल्पामुळे मुंबई शहरात व राज्यात देशातील पहिला जलदगती रेल्वेमार्ग प्रकल्प अस्तित्वात येणार आहे. गाड्यांची प्रस्तावित गती ३२० ते ३५० कि.मी प्रती तास असेल. प्रकल्प उभारणीचा कालावधी ७ वर्षे आहे. प्रकल्पाच्या ५०८ कि.मी. पैकी सुमारे १२० कि.मी. राज्यात आहे. प्रस्तावित १२ स्थानकांपैकी ४ स्थानके राज्यात आहेत. प्रकल्पामुळे मुंबई व अहमदाबाद मधील रेल्वे प्रवासाचा वेळ ६ तासांवरून २ ते २.३० तासांवर येईल. मुंबई शहराखेरीज ठाणे, वसई-विरार, बोईसर-तारापूर-पालघर पट्यातील प्रवाशांना तसेच उद्योग जगतास प्रकल्पाचा थेट लाभ मिळणार आहे. आंतरराष्ट्रीय वित्तीय सेवा केंद्र व मुंबईतील इतर प्रकल्पांकरीता सदर प्रकल्प पूरक ठरेल. नविन तंत्रज्ञानाची उपलब्धता, पायाभूत सुविधांमधील गुंतवणुक, कर्ब वायु उत्सर्जनावर नियंत्रण या दृष्टीनेही प्रकल्प राज्याकरीता

लाभदायी ठरणार आहे. मुंबई शहरास आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे महत्वाचे शहर म्हणून विकसित करण्याच्या दृष्टीने हा प्रकल्प आवश्यक आहे.

४. उपरोक्त पार्श्वभूमीवर विशेष उपयोजिता वाहनामध्ये २५% सहभाग घेण्याची आणि सुयोग्य जमीन प्रकल्पाच्या स्थानकाकरीता उपलब्ध करून देण्याची बाब राज्य शासनाच्या विचाराधीन होती. त्या अनुषंगाने, दि.७.९.२०१७ रोजी मा.मंत्रिमंडळ बैठकीत खालीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात आले आहेत.

शासन निर्णय-

१. मुंबई-अहमदाबाद जलदगती रेल्वेमार्ग प्रकल्पाच्या प्रस्तावित विशेष उपयोजिता वाहनामध्ये २५% समभाग खरेदीस राज्य शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

२. राज्य शासनाने मुंबईतील स्थानकाकरीता बीकेसीमध्येच सुचविलेल्या पर्यायी जमिनीची व्यवहार्यता रेल्वे मंत्रालयाने प्रथमतः तपासून पहावी व त्याच जमिनीला प्राधान्य द्यावे. मात्र तांत्रिकदृष्ट्या ही जमीन अव्यवहार्य आढळल्यास खालील पर्यायांना मान्यता देण्यात येत आहे -

२.१ रेल्वे स्थानकाच्या बांधकामाचा विपरीत परिणाम आंतरराष्ट्रीय वित्तीय सेवा केंद्र प्रकल्पाच्या बांधकामावर व आर्थिक व्यवहार्यतेवर होणार नाही या तसेच इतर सुयोग्य अटी व शर्तीवर बीकेसी येथील ०.९ हेक्टर जमीन प्रस्तावित स्थानकाकरीता एमएमआरडीएद्वारे उपलब्ध करण्यास मान्यता देण्यात यावी.

२.२ एमएमआरडीएद्वारे बीकेसी येथील ०.९ हेक्टर जमिनीचे मूल्य शासनाच्या प्रकल्पातील समभाग मूल्यात अंतर्भूत करण्यास मान्यता देण्यात यावी.

२.३ रेल्वे स्थानकामध्ये प्रवेश, निकास व वायुवीजन यंत्रणेकरीता बीकेसी येथील भूपृष्ठावरील ०.९ हेक्टर जमीन प्रस्तावित स्थानकाकरीता एमएमआरडीएने उपलब्ध करून द्यावी.

२.४ शासनाच्या हिश्याचे रु.१२५ कोटी प्रारंभिक भागभांडवल बीकेसी येथील जमिनीच्या मुल्याद्वारे समायोजित करण्यात यावे.

२.५ एमएमआरडीएच्या जमिनीचे उर्वरित मूल्य शासनाच्या समभाग मुल्यापोटी टप्प्याटप्प्याने समायोजित करण्यात यावे.

३. शासनाच्या समभाग मूल्याची रु.५००० कोटीपैकी उर्वरित रक्कम टप्प्याटप्प्याने निधीच्या उपलब्धतेनुसार रेल्वे मंत्रालयास अदा करावी.

४. सदर प्रयोजनाकरीता येणारा खर्च गृह विभाग मागणी क्र.बी-१०, ५००२ भारतीय रेल्वे यावरील भांडवली खर्च (व्यावसायिक मार्ग), १९०, शासनाच्या व्यावसायिक उपक्रमाकरीता गुंतवणूक (इतर सार्वजनिक क्षेत्र) (०१)(०१) ५००२००१४ या लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.
५. सदर शासन निर्णय नियोजन विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्र.३७९/१४६१, दि.७.१२.२०१६ आणि वित्त विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्र.३४/ अर्थबळ, दि.२९.३.२०१६ आणि नगरविकास विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्र.१०८/नवि ७, दि.१४.११.२०१६ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.
६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०१७०९१२१०३१५२४४२९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(क्रांती पाटील)
कक्ष अधिकारी

प्रत -

१. मा.राज्यपाल यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव
३. मा.मंत्री (परिवहन) यांचे स्वीय सहायक
४. मा.मंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे स्वीय सहायक
५. मा.राज्यमंत्री (परिवहन) यांचे स्वीय सहायक
६. मा.मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक
७. संबंधित विभागीय सचिव (वित्त, नियोजन, परिवहन, नगरविकास विभाग)
८. आयुक्त, एमएमआरडीए
९. निवड नस्ती, परिवहन ५.